

VÝBĚROVÁ REŠERŠE

Z PEDAGOGICKÉ BIBLIOGRAFICKÉ DATABÁZE

ZE ZAHRANIČNÍCH ČASOPISŮ

NÁRODNÍ PEDAGOGICKÉ
MUZEUM A KNIHOVNA
J. A. KOMENSKÉHO

Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

Am Abgrund / [Nad propastí] / Veronika Renkes – ger

In: DUZ Magazin -- ISSN 1613-1290 -- Roč. 78, č. 3 (2022), s. 18-21.

Autorka článku si všímá reakcí německé vědecké obce na rusko-ukrajinskou válku. Německé vědecké organizace, výzkumné ústavy a univerzity přerušily, podobně jako jiné instituce ve světě, často dlouholetou a přínosnou spolupráci s ruskými partnery. Evropská asociace univerzit (EUA) vyzvala členské univerzity, aby naopak podpořily studenty a akademické pracovníky z Ukrajiny. Poukázáno je na skutečnost, že před rokem 2022 si německé vědecké instituce a univerzity spolupráce s ruskými výzkumnými pracovišti považovaly a oceňovaly vysokou úroveň vědecké přípravy i spolehlivost mladých ruských vědců. Zmíněna je i skutečnost, že jak v Německu, tak Rakousku stále existují ústavy, které se snaží spolupráci s ruskými partnerskými institucemi či jednotlivými vědci zachovat.

univerzita ; vědní politika ; věda ; vědec ; mezinárodní spolupráce ; výzkumné středisko ; student ; spolehlivost ; mladý pracovník ; kvalifikace ; válka ; Německo ; Rusko (federace) ; Rakousko ; Ukrajina ; válka na Ukrajině (2022-) ; 2022

<http://katalog.npmk.cz/documents/532462>

2.

Digitalizácia vo vysokoškolskom vzdelávaní z pohľadu študentov vysokých škôl na Slovensku : prehľad výsledkov z medzinárodného výskumu EUROSTUDENT 8 = Digitalization in higher education from the perspective of higher education students in Slovakia : an overview of the results of the international research EUROSTUDENT 8 / Dávid Pelošjan -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Academia : súčasnosť a perspektíva vysokých škôl -- ISSN 1335-5864 -- Roč. 34, č. 3 (2023), s. 25-32.

Príspevek predstavuje výsledky medzinárodného výskumu EUROSTUDENT 8, jehož predmetem byl postoj studentů k digitalizaci na vysokých školách. V rámci Slovenska výzkum například odhalil, že by studenti uvítali větší posun směrem k online výuce. Na základě výsledků by rovněž bylo vhodné rozvíjet vytváření digitálního vzdělávacího obsahu, zajistit dostupnost pro všechny studenty, zohledňovat potřeby a návrhy studentů k digitalizaci a odborně připravovat pedagogy a další vysokoškolské pracovníky.

digitalizace ; systém výchovy a vzdělávání ; student ; akademický rok ; výzkum ; vysoká škola ; výsledek výzkumu ; výuka ; vysokoškolský pedagog ; pracovník ; rovnost možností ; vzdělávání učitelů ; postoj studenta ; Slovensko ; 2022

<http://katalog.npmk.cz/documents/532436>

3.

Erfolgreich lernen trotz psychischer Belastungen? / [Úspěšné učení navzdory psychické zátěži?] / Marion Oswald -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pädagogik -- ISSN 0933-422X -- Roč. 75, č. 5 (2023), s. 6-9.

Článek otevírá číslo časopisu věnované úzkostem, depresivním symptomům a psychosomatickým potížím, které se projevují u žáků ve škole a ovlivňují každodenní školní život a učení. Zdůrazněno je, že problematika duševního zdraví nesmí být ve škole tabuizovaným tématem. Učitelé mohou pomáhat, avšak měli by si být vědomi svých profesních omezení a žákům s psychickým onemocněním doporučit či vyhledat odbornou psychiatrickou či psychologickou pomoc.

škola ; úzkost ; deprese ; psychosomatika ; duševně nemocný ; pomoc ; učení ; školní život ; žák ; učitel ; duševní zdraví ; kvalifikace ; psychiatr ; psycholog ; tabu

<http://katalog.npmk.cz/documents/532402>

4.

Hochschulen im Krieg / [Vysoké školy ve válce] / Eduard Klein – ger

In: DUZ Magazin -- ISSN 1613-1290 -- Roč. 78, č. 8 (2022), s. 12-15.

Autor, odborník na ukrajinské a ruské vysoké školství, poukazuje na ukrajinský systém vysokoškolského vzdělávání před r. 1991 (sovětský model centralizovaného a zpolitizovaného vzdělávání, mezinárodně izolovaného, vysoce zbyrokratizovaného a hierarchizovaného, pod přísnou státní kontrolou) a seznamuje s reformami, ke kterým došlo v oblasti vysokoškolského vzdělávání po rozpadu SSSR a vyhlášení samostatného ukrajinského státu. Analyzuje současný stav ukrajinského vysokého školství ve válečných podmínkách a všímá si podpory Evropské unie Ukrajině v oblasti vysokoškolské výuky a výzkumu.

vysoké školství ; systém výchovy a vzdělávání ; centralizace ; politika ; byrokracie ; kontrola ; školská reforma ; válka ; podpora ; výzkum ; výuka ; Evropská unie ; Ukrajina ; Sovětský svaz ; hierarchie ; izolace ; válka na Ukrajině (2022-) ; 20. století ; 1991-2022

<http://katalog.npmk.cz/documents/532756>

5.

Kak čitat', čtoby detjam bylo interesno slušat' / [Jak číst, aby děti bavilo poslouchat] / Ol'ga Viktorovna Solnceva, Natal'ja Viktorovna Kuz'mina -- rus -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Doškol'noje vospitanije : ježemesjačnyj naučno-metodičeskij žurnal -- ISSN 0012-561X -- Roč. 95, č. 12 (2023), s. 9-12.

Příspěvek je založen na vlastní zkušenosti autorek s předčítáním knih dětem staršího předškolního věku. Jak samy autorky upozorňují, nejde o ucelenou metodiku čtení, ale o návrhy, jak u dětí vzbudit zájem o četbu knih. První seznámení se s knihou a chvíle očekávání představuje knižní obálka a prolistování knihy. Blíže jsou představeny dětmi oblíbené knihy a témata. Zvláštní pozornost je věnována tvorbě ruské autorky Julie Simbirské.

rané čtení ; hlasité čtení ; předškolní dítě ; zájem ; literatura pro děti a mládež ; dílo ; předškolní výchova ; čtení ; dětská kniha ; tvůrce ; Simbirskaja, Julija Stanislavovna, ; knižní obálky

<http://katalog.npmk.cz/documents/532592>

6.

Mehr als "Sprachwissenschaften" / [Více než "jazykověda"] / Christoph Strosetzki -- ger

In: DUZ Magazin -- ISSN 1613-1290 -- Roč. 78, č. 6 (2022), s. 52-53.

Autor článku, vysokoškolský pedagog, filolog, si všímá skutečnosti, že výzkumy PISA značně ovlivňují přístup k tzv. nové filologii, jež usiluje o celistvý přístup k jazyku a o provázanost lingvistiky s literaturou, kulturou, historií a dalšími vědními obory. Seznamuje s vývojem oboru zhruba od poloviny 19. století a jeho pojetím v dílech významných filologů. Požadavky v testech PISA, orientované na to, jak "správně psát" či překládat z cizího jazyka, vnímá autor článku, z hlediska nové filologie, jako značně zúžené.

výzkum ; test ; filologie ; koncepce ; věda ; lingvistika ; literatura ; kultura ; dějiny ; historické hledisko ; odborná literatura ; znalost ; gramatika ; překlad ; výsledek výzkumu ; Programme for International Student Assessment ; filologové ; 19. století

<http://katalog.npmk.cz/documents/532708>

7.

Metod mozžečkovoj stimuljácii v korrekcii rečevych narušenij / [Metoda stimulace malého mozku při korekci poruch řeči] / Dar'ja Maksimovna Bojeva, Tat'jana Konstantinovna Merkulova, Jekaterina Anatol'jeva Vysockaja -- rus -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Doškol'noje vospitanije : ježemesjačnyj naučno-metodičeskij žurnal -- ISSN 0012-561X -- Roč. 95, č. 11 (2023), s. 2-5.

Autorky článku seznamují s metodou stimulace malého mozku u dětí staršího předškolního věku. Jde o komplex speciálních fyzických cvičení. Jejich cílem je rozvoj funkcí v oblasti mozečku, jež

regulují svalový tonus, koordinaci pohybů a řeč. Používají se speciální cvičební pomůcky, jako jsou balanční desky či platformy, válečky, gymnastické míče, ale praktikuje se i např. plavání či jízda na kole. Byla sledována skupina 20 dětí, u nichž se individuálně zkoumal rozvoj funkcí mozečku pomocí zmíněné metody. Výsledky výzkumu jsou v článku uvedeny a analyzovány.

porucha řeči ; metodika ; mozek ; předškolní dítě ; pohybová aktivita ; pohybový rozvoj ; předškolní výchova ; řeč ; rozvíjení schopností ; cvičení ; plavání ; výsledek výzkumu ; analýza ; stimulace mozku

<http://katalog.npmk.cz/documents/532367>

8.

Nesúladi kompetencií absolventov slovenských vysokých škôl s požiadavkami súčasnej práce = Mismatch of the competencies of Slovak HEI graduates with the requirements of current work / František Blanár -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Academia : súčasnosť a perspektíva vysokých škôl -- ISSN 1335-5864 -- Roč. 34, č. 3 (2023), s. 33-39.

Předmětem článku jsou výsledky výzkumu EUROGRADUATE 2022 zaměřeného mimo jiné na hodnocení vysokoškolských absolventů, zda během studia získali kompetence potřebné pro jejich práci. Výsledky například ukazují, že nejméně spokojeni s kompetencemi jsou absolventi magisterských studií; studenti, kteří ukončili studium v akademickém roce 2020/2021; absolventi lékařských studií a absolventi, kteří pracují v oblasti těžby surovin.

vysokoškolské studium ; vysoká škola ; absolvent ; přechod ze školy do zaměstnání ; výzkum ; znalost ; výsledek výzkumu ; hodnocení ; magisterská hodnota ; bakalářská hodnota ; absolvent vysoké školy ; kompetence ; vysokoškolské vzdělání ; studijní obor ; pohlaví ; medicína ; hornictví ; Slovensko ; 2022

<http://katalog.npmk.cz/documents/532433>

9.

Neue Horizonte / [Nové obzory] / Michael Lünstroth – ger

In: DUZ Magazin -- ISSN 1613-1290 -- Roč. 78, č. 1 (2022), s. 20-23.

Článek přináší výsledky z průzkumu německých uměleckých akademií, které usilují o "zrovnoprávnění" s ostatními vysokoškolskými obory. Obrazy, hudební skladby, divadelní hry a filmy by podle představitelů uměleckých vysokých škol měly být považovány za rovnocenné výsledkům vědeckého výzkumu a za plnohodnotné nositele poznání. Diskutuje se též o standardizaci akademických hodností: doktoráty z uměleckých akademií by měly mít stejný kredit jako doktoráty z ostatních vysokých škol.

umělecká vysoká škola ; výsledek výzkumu ; vysokoškolské vzdělání ; komparace ; poznání ; dílo ; umělecká činnost ; akademická hodnota ; doktorát ; věda ; diskuse ; hodnotící kritérium ; Německo

<http://katalog.npmk.cz/documents/532431>

10.

Razvitije emocional'noj sfery doškol'nikov : realizacija avtorskoj programmy "Emocionarium" / [Rozvoj emocionální sféry předškolních dětí : realizace autorského programu "Emocionarium"] / Zoja L'vovna Venkova, Jekaterina Michajlovna Vasenina, Svetlana Ivanovna Subbotina, Irina Jaroslavna Pankova -- rus -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Doškol'noje vospitanije : ježemesjačnyj naučno-metodičeskij žurnal -- ISSN 0012-561X -- Roč. 95, č. 12 (2023), s. 13-15.

Představen je autorský program "Emocionarium", jeho obsah a několik didaktických nástrojů. Je reakcí na aktuálnost problému, jenž souvisí se současnou nestabilitou ve společnosti, zrychleným životním rytmem a nadměrnou emociální zátěží. Cílem je naučit děti předškolního věku (4-6leté) pomocí her rozeznávat emoce, pochopit příčiny a důsledky emočních stavů a poznat, jaké faktory je ovlivňují.

emoce ; výchovný program ; předškolní dítě ; didaktika ; didaktická hra ; cíl výchovy ; emocionalita ; citový vývoj ; předškolní výchova ; působení ; věk 4-6

<http://katalog.npmk.cz/documents/532606>

11.

Skríning rozvoja detí v predprimárnom vzdelávaní = Developmental screening of children in pre-primary education / Vladimír Dočkal, Ivan Belica, Karin Belovičová, Eva Farkašová -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Psychológia a patopsychológia dieťaťa -- ISSN 0555-5574 -- Roč. 57, č. 1 (2023), s. 39-54.

<https://vudpap.sk/hlavne-cinnosti/testy/>

Seznámení se screeningovým nástrojem v preprimárním vzdělávání, který byl vyvinut ve Výzkumném ústavu dětské psychologie a patopsychologie v Bratislavě. Nástroj je určen pro učitele mateřské školy za účelem snazšího sledování a zaznamenávání aspektů vývoje dítěte, které jsou důležitými indikátory jeho připravenosti na vstup do školy. Metodická příručka ke screeningovému nástroji a záznamové listy jsou volně dostupné na webových stránkách ústavu (www.vudpap.sk).

preprimární vzdělávání ; předškolní věk ; předškolní dítě ; diagnostický test ; školní zralost ; psychomotorický test ; psychomotorický vývoj ; přechod z mateřské na základní školu ; vývoj

dítěte ; metodika ; Slovensko ; screening ; vyšetření ; školní připravenost ; 2021-

<http://katalog.npmk.cz/documents/532361>

12.

Unter 4 Augen / [Mezi čtyřma očima] / Mirjam Müller – ger

In: DUZ Magazin -- ISSN 1613-1290 -- Roč. 78, č. 5 (2022), s. 51.

Autorka článku se zabývá případy, kdy si je školitel takřka jistý, že doktorand či postdoktorand, kterého vede, není způsobilý k vědecké kariéře. Na základě vlastních zkušeností představuje strukturu rozhovoru mezi školitelem a postdoktorandem na toto téma. Ačkoliv autorka přiznává, že takovýto rozhovor není ani pro jednoho ze zúčastněných příjemný, považuje za důležité ho vést, aby se předešlo budoucím neúspěchům a zklamáním.

vědecká činnost ; profesní dráha ; věda ; vysokoškolský pedagog ; doktorské studium ; doktorand ; interview ; úspěch v povolání ; školitelé ; zklamání

<http://katalog.npmk.cz/documents/532585>

13.

Unterrichtspflicht statt Schulpflicht? / [Povinné vzdělávání místo povinné školní docházky?] / Philip Kovce, Matthias O. Rath – ger

In: Pädagogik -- ISSN 0933-422X -- Roč. 75, č. 5 (2023), s. 38-39.

Pandemie covidu-19 vyvolala diskuse o možnosti zaměnit v Německu povinnou školní docházku za povinné vzdělávání, jak je to v některých státech již samozřejmostí. Článek přináší rozdílné pohledy dvou vysokoškolských pedagogů na tuto problematiku. Zastánce možnosti domácího vzdělávání je toho názoru, že tento typ vzdělávání je jedním z prvních kroků na cestě ke změně přístupu k edukaci, resp. k potřebě sebevzdělávání a k liberalizaci školy. Odpůrce domácího vzdělávání upozorňuje na skutečnost, že profitovat z tohoto typu vzdělávání mohou jen děti vzdělaných, dobře situovaných rodičů, ochotných se do takového vzdělávání svých dětí zapojit. Namísto toho navrhuje promyšlenější přístup ke školnímu vzdělávání, vyšší kvalifikaci učitelů i méně diletantismu v politickém rozhodování o směřování německého školství.

škola ; domácí vzdělávání ; povinná školní docházka ; povinné vzdělávání ; diskuse ; covid-19 ; pedagog ; názor ; sebevzdělávání ; liberální výchova ; dítě ; rodiče ; rodinné prostředí ; vzdělání ; sociální postavení ; kvalifikace ; politické chování ; školství ; Německo ; pandemie

<http://katalog.npmk.cz/documents/532406>

14.

Výchovné štýly v rodine ako prediktor osobnostných dimenzií veľkej päťky = Parenting styles in the family as a predictor of the big five personality traits / Robert Tomšík -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Psychológia a patopsychológia dieťaťa -- ISSN 0555-5574 -- Roč. 57, č. 1 (2023), s. 3-19.

Popsány jsou výsledky výzkumu, který zkoumal vliv výchovného stylu v rodině na formování osobnosti, chování a postoje dítěte k životu. Analyzovány byly rozdíly v osobnostních dimenzích "velké pětky" (otevřenost vůči zkušenosti, svědomitost, extraverte, přívětivost a neuroticismus) mezi skupinami jedinců vychovávanými různými výchovnými styly (indiferentní, autokratický, liberální a sociálně integrační styl). Do výzkumu bylo zapojeno celkem 800 středoškoláků z celé Slovenské republiky ve věku 14 až 19 let.

výchova v rodině ; vztah rodiče-dítě ; výchova v raném dětství ; rodičovská odpovědnost ; výchova dítěte ; výchovná metoda ; působení ; výsledek výzkumu ; rozvoj osobnosti ; psychický vývoj ; vývoj dítěte ; osobnost ; citový vývoj ; chování ; postoj ; dítě ; liberální výchova ; zkušenost ; žák ; střední škola ; Slovensko ; výchovný styl ; svědomitost ; otevřenost ; extraverte ; neuroticismus ; autokratická výchova ; Velká pětka

<http://katalog.npmk.cz/documents/532357>

15.

Vzdelávanie nepočujúcich žiakov v školách hlavného vzdelávacieho prúdu : riziká a možnosti ich eliminácie = Education of pupils with hearing impairment in mainstream schools : risks and possibilities of risk elimination / Katarína Zborteková -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Psychológia a patopsychológia dieťaťa -- ISSN 0555-5574 -- Roč. 57, č. 1 (2023), s. 20-38.

Mezi přínosy integrovaného vzdělávání žáků s těžkým sluchovým postižením patří zejména rozvoj mluvené řeči a komunikačních kompetencí daných jedinců; jako riziko se jeví jejich slabé nebo nedostatečné sociální začlenění mezi vrstevníky. V článku jsou popsány diagnostické postupy pro zjištění úrovně sociálního postavení těchto žáků v běžných školách (skupinová kresba, sociometrie, sociometrický ratingový dotazník, selfreport, polostrukturovaný rozhovor a dotazník pro učitele), které byly použity v rámci výzkumu v základní a střední škole na Slovensku. Po potvrzení nízké sociální inkluze aplikovala autorka textu ve školách program na zlepšení vzájemného porozumění a spolupráce žáků se sluchovým postižením s jejich slyšícími spolužáky. Mírné pozitivní efekty programu měly tendenci přetrvávat i rok po jeho realizaci.

inkluze ve vzdělávání ; integrace žáka ; podpůrná opatření ; speciální vzdělávací potřeby ; žák ; sluchově postižený ; neslyšící ; rozvíjení schopností ; komunikační schopnost ; jazyková bariéra ; rovnost možností ; verbální komunikace ; mluvený jazyk ; řečová dovednost ; vztahy mezi vrstevníky ; sociální inkluze ; sociální postavení ; diagnostika ; základní škola ; střední škola ; výsledek výzkumu ; Slovensko

<http://katalog.npmk.cz/documents/532358>